

Kościół i urząd kościelny w dokumentach i opracowaniach Światowej Federacji Luterńskiej, red. Marcin HINTZ, Wydawnictwo „Augustana”, Bielsko-Biała 2014.

Obserwując relacje międzywyznaniowe w naszym kraju, można dojść do przekonania, że współpraca ekumeniczna układa się najlepiej na poziomie wyższych uczelni teologicznych. Wspólnie organizowane konferencje są tego najlepszym dowodem. Pogłębieniu wzajemnych relacji służą także publikacje naukowe różnych środowisk naukowych i kościelnych. W tym kontekście z uznaniem należy przyjąć ostatnią inicjatywę Zarządu Komitetu Krajowego Światowej Federacji Luterńskiej, by polskiemu czytelnikowi przybliżyć eklezjologiczny dorobek współczesnego luteranizmu poprzez wydanie tłumaczeń najważniejszych dokumentów i opracowań Światowej Federacji Luterńskiej, odnoszących się do tematyki eklezjologicznej – rozumienia Kościoła jako takiego, jego tożsamości, oraz urzędu kościelnego. Przygotowane teksty są tym cenniejsze, że opatrzone zostały wprowadzeniami, które lokują dane teksty źródłowe w szerszej perspek-

tywie. W wydaniu tego rodzaju tekstów z pewnością można widzieć nie tylko samo propagowanie idei światowego luteranizmu – co jest jednym z zasadniczych statutowych celów Komitetu Krajowego Światowej Federacji Luteranckiej – ale także znaczący wkład w pogłębienie i zintensyfikowanie ekumenicznych relacji Kościołów luteranckich z innymi Kościołami chrześcijańskimi w Polsce. Wydanie przygotowanych tekstów stymulująco wpłynie również na zintensyfikowanie inicjatyw różnych środowisk kościelnych – nie tylko ewangelickich, mających na celu uczczenie 500-Rocznicy wybuchu Reformacji.

W strukturze opracowania na samym początku oprócz *Słowa wstępnego* i *Przedmowy* ważną rolę spełniają *Uwagi redakcyjne* (s. 10–11). Pośrednio pokazują one – z jednej strony – trudności związane z wiernym i sensownym oddaniem treści tłumaczeń tekstów z języka angielskiego i niemieckiego, z drugiej – są wielce pomocne dla odczytania właściwego sensu tłumaczonego tekstu.

Całość złożona jest z dwóch części: Część I poświęcona problematyce Kościoła, Część II – problematyce urzędu kościelnego. W każdej części wielce pomocne w lekturze są artykuły Jerzego Sojki, ponieważ wprowadzają w problematykę: *Kościół w refleksji Światowej Federacji Luteranckiej – wprowadzenie do wyboru dokumentów i opracowań* (s. 19–27), *Urząd kościelny w refleksji Światowej Federacji Luteranckiej – wprowadzenie do wyboru dokumentów* (s. 157–169). W Części I po tekście wprowadzającym zamieszczone zostały dokumenty będące rezultatem prac powołanych w tym celu Komisji: *Studium eklezjologiczne – oświadczenie końcowe i zalecenia Komisji Studiów ŚFL* (s. 28–43), *W drodze do luteranckiego rozumienia communio – przyczynek grupy roboczej do tematu eklezjologii* (s. 44–55). Pojęcie Kościoła jako *communio* zostało w prezentowanym tomie opatrzone cennymi komentarzami różnych autorów: B. Rossing, *Modele koinonii w Nowym Testamencie i w Kościele starożytnym*; S. Peura, *Kościół jako duchowa communio u Lutra*; R. Schäfer, *Communio w eklezjologii luteranckiej; Kościoły luteranckie w okresie przejściowym – podsumowanie wyzwań i propozycje*; E-M. Becker, *Korelacja pomiędzy eklezjologią a soteriologią w Nowym Testamencie*; E. Jüngel, *Wiara w jeden, święty, powszechny i apostołski Kościół*; Ph. Stoellger, *Partykularny, uniwersalny, duchowy – rozumienie Kościoła Marcina Lutra*.

Część II po wprowadzeniu J. Sojki do wyboru dokumentów na temat *Urząd kościelny w refleksji Światowej Federacji* przedstawia teksty konkretnych dokumentów. Ich treścią jest: *Luteranckie rozumienie urzędu biskupiego, Kobiety w posługach Kościoła, Luteranckie rozumienie urzędu – oświadczenie na temat służby i urzędu duchownego na podstawie projektu studyjnego ŚFL, Konsultacja w sprawie ordynowanego urzędu kobiet i urzędu biskupiego – raport, Urząd diakonacki w Kościele luteranckim – oświadczenie końcowe światowej konsultacji ŚFL na temat „Urząd diakonacki w Kościołach luteranckich”, Urząd biskupi w ramach apostołskości Kościoła – deklaracja z Lund ŚFL – Wspólnota Kościelna*.

Po lekturze całości przesłanego do oceny materiału recenzent w pełni podziela stanowisko ks. Adama Maliny, który w *Przedmowie* napisał: „Publikacja dokumentów wypracowanych w programach studyjnych Światowej Federacji Luterńskiej może dostarczyć istotnego impulsu dla polskiej refleksji nad zagadnieniem rozumienia Kościoła oraz urzędu kościelnego. Prezentowane materiały dają szeroki przegląd stanowisk i wskazują na kształtujące się z biegiem czasu zasadnicze motywy debaty oraz ich współczesny stan. Przegląd ten daje też możliwość toczenia polskiej dyskusji w kontekście ogólnościwiatowej wspólnoty luterńskiej i jej dorobku teologicznego. Wydaje się, że prezentowane dokumenty, oprócz wewnętrznego, luterńskiego kontekstu, mogą mieć też duże znaczenie w dialogu ekumenicznym, dając możliwość odniesienia się do materiałów źródłowych, a nie tylko do ich omówień czy interpretacji” (s. 8).

W rezultacie recenzowane dzieło *Kościół i urząd kościelny w dokumentach i opracowaniach Światowej Federacji Luterńskiej* jest bardzo poważną, czyli na wskroś naukową, ale i dostępną językowo i mentalnie dla innych czytelników niż tylko teolodzy, próbą ukazania ekumenicznie ważnej problematyki luterńskiej eklezjologii. Nie chodzi tu o podręcznik eklezjologii luterńskiej, lecz o wiarygodną teologicznie prawdę o Kościele w rozumieniu historycznym i współczesnym.

Uważam, że książka będąca zbiorem teologicznie i ekumenicznie ważnych i interesujących tekstów – przygotowanym pod kierunkiem bp. prof. Marcina Hintza, przewodniczącego Komisji ds. Teologii i Konfesji Synodu Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego i kierownika Katedry Teologii Systematycznej Chrześcijańskiej Akademii Teologicznej w Warszawie – zasługuje na zainteresowanie nie tylko ze strony teologicznych i kościelnych środowisk ewangelickich, ale także i pozostałych środowisk chrześcijańskich w Polsce.

Piotr Jaskóła (Opole)